

grassroots
young entrepreneurs in eco-health tourism

Hållbarhet och Ekoturism

Teoretisk bakgrund

www.ecohealthforyouth.com

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. The author is solely responsible for this publication (communication) and the Commission accepts no responsibility for any use may be made of the information contained therein. In compliance of the new GDPR framework, please note that the Partnership will only process your personal data in the sole interest and purpose of the project and without any prejudice to your rights therein 2021-2-BE04-KA220-YOU-000050778

INNEHÅLL

1a Att förstå hållbarhet

1b Turism idag

1c Hållbar turism

1d Ekoturism

Meddelande från redaktören

“

Utbildning i entreprenörskap inom eko-hälsoturism, GRASSROOTS ger unga människor möjlighet att göra en positiv inverkan på miljön och sina samhällen

”

Detta träningsprogram är i huvudsak en investering i sig själv. Det finns varken bra eller dåliga frågor eller svar. Det är verkligen en personlig resa, ett utforskande av sig själv och möjligheternas rike. Så tillåt dig själv att släppa taget och utforska alla möjligheter som du anser vara relevanta för dig inom ekoturism. Njut av att resa denna väg med naturen och de olika yrken som omger den. Må detta vackra mänskliga äventyr vara tillfredsställande och fyllt av glädje.

Ha det så kul!

1a

Att förstå hållbarhet

1a Att förstå hållbarhet

Allmänna aspekter

Alla pratar om hållbarhet men vad betyder det egentligen?

Hållbarhet är en metod för att tillgodose dagens behov utan att kompromissa med kommande generationers förmåga att tillgodose sina egna behov. Det handlar om att balansera ekonomiska, sociala och miljömässiga överväganden för att säkerställa långsiktigt välbefinnande för både människor och planeten. Genom att främja ansvarsfull resursanvändning, social rättvisa och miljöförvaltning syftar hållbarhet till att skapa en motståndskraftig och blomstrande värld för alla.

I dag står mänskligheten inför en brådskande och mångfacetterad utmaning: klimatförändringarna. Klimatförändringar avser långsiktiga förändringar i temperatur, nederbördsmonster, havsnivåer och andra aspekter av jordens klimatsystem, främst orsakade av mänskliga aktiviteter som förbränning av fossila bränslen, avskogning och industriella processer. Detta globala fenomen har långtgående konsekvenser, bland annat mer frekventa och allvarliga extrema väderhändelser, förlust av biologisk mångfald, osäker livsmedels- och vattenförsörjning, stigande havsnivåer och fördrivning av samhällen.

Den vetenskapliga konsensusen är tydlig: klimatförändringarna utgör ett betydande hot mot mänskliga samhällen, ekosystem och ekonomier över hela världen. Det krävs brådskande åtgärder för att mildra effekterna och anpassa sig till de förändringar som redan är på gång. Att övergå till förnybara energikällor, minska utsläppen av växthusgaser, bevara naturliga livsmiljöer, öka motståndskraften mot klimatrelaterade risker och främja internationellt samarbete är några av de viktigaste strategierna som krävs för att ta itu med denna existentiella utmaning. Genom att gå samman och vidta beslutsamma åtgärder kan vi arbeta för en mer hållbar och motståndskraftig framtid för alla.

This resource is licensed
under CC BY 4.0

Co-funded by
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. The author is solely responsible for this publication (communication) and the Commission accepts no responsibility for any use may be made of the information contained therein. In compliance of the new GDPR framework, please note that the Partnership will only process your personal data in the sole interest and purpose of the project and without any prejudice to your rights therein 2021-2-BE04-KA220-YOU-000050778

1a Att förstå hållbarhet

Att lära sig om planetens gränser

Att förstå planetära gränser är avgörande för att utforma ditt ekoturismprojekt. Dessa gränser representerar de gränser inom vilka mänskligheten kan arbeta säkert för att upprätthålla jordens viktiga system och resurser. Genom att hålla oss inom dessa gränser kan vi säkerställa vår planets hälsa och framtida generationers välbefinnande.

Förenklat kan man säga att planetära gränser är som skyddsräcken som hjälper oss att navigera i utmaningarna med hållbar utveckling. De vägleder oss i att göra val som skyddar ekosystemen, den biologiska mångfalden och klimatstabiliteten. Genom att ta hänsyn till dessa gränser i din projektdesign kan du se till att din ekoturismsatsning respekterar miljöns naturliga gränser, minimerar skador och maximerar fördelarna för både människor och planeten.

De "planetära gränserna" hänvisar till de nio planetära processer som forskare identifierat som nödvändiga för att upprätthålla ekologisk balans och jordens stabilitet som ett levande system. Dessa gränser föreslogs för att hjälpa till att definiera ett "säkert driftsutrymme" inom vilket mänskligheten kan frodas utan att kompromissa med miljöförhållanden och livsuppehållande resurser. De nio planetariska gränserna är följande:

1a Att förstå hållbarhet

Att lära sig om planetens gränser

Klimatförändringar: Detta avser förändringen i nivåer av koldioxid och andra växthusgaser, vilket kan leda till allvarliga klimatstörningar.

Biologisk mångfald: Förlust av biologisk mångfald på grund av faktorer som förstörelse av livsmiljöer, föroreningar och invasiva arter kan äventyra ekosystemen och de tjänster de tillhandahåller.

Förändrad markanvändning: Omvandling av naturlig mark till jordbruks-, stads- och industrimark kan leda till minskad markproduktivitet och förstörelse av ekosystem.

Kväve biogeokemisk cykel: För höga halter av kväveföreningar i miljön, främst till följd av användning av gödningsmedel och andra mänskliga aktiviteter, kan leda till skadliga konsekvenser som vattenföroreningar och förlust av biologisk mångfald.

Fosfor biogeokemiska kretslopp: Överdriven fosforanvändning inom jordbruket och andra industrier kan leda till förorening av vatten och ekosystem samt störningar i biogeokemiska kretslopp.

Sötvattensanvändning: Överexploatering av sötvattenresurser kan leda till vattenbrist, vattenrelaterade konflikter och påverkan på akvatiska ekosystem.

Förändrad markanvändning: Avskogning, urbanisering och andra förändringar i markanvändningen kan leda till förlust av naturliga livsmiljöer, minskad biologisk mångfald och störningar i biogeokemiska cykler.

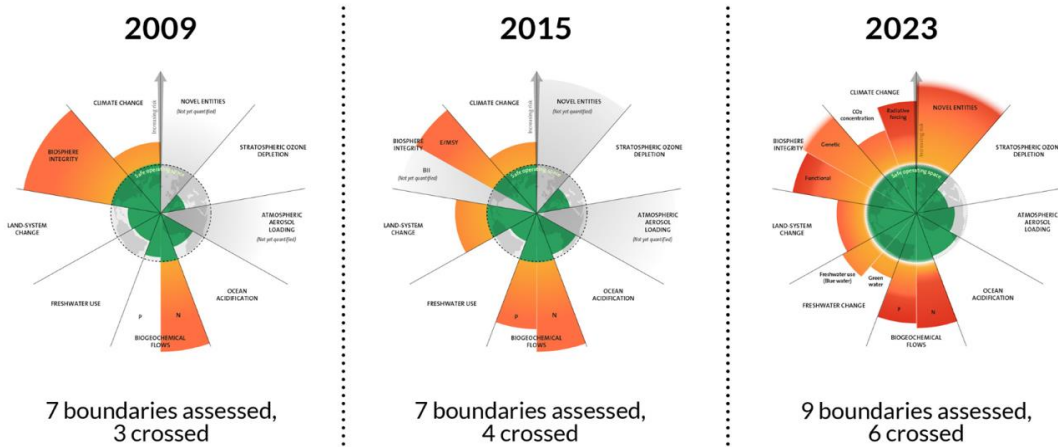
Giftig kemisk förorening: Användning av giftiga kemikalier inom jordbruk, industri och andra aktiviteter kan leda till luft-, vatten- och markföroreningar samt effekter på människors och miljöns hälsa.

Havsförsurning: Ökade koldioxidnivåer i atmosfären leder till havsförsurning, vilket kan få allvarliga konsekvenser för marina ekosystem och arter som är beroende av dem.

1a Att förstå hållbarhet

Att lära sig om planetens gränser

Dessa nio planetära gränser är sammankopplade och bestämmer jordens förmåga att upprätthålla miljöförhållanden som är gynnsamma för liv. Genom att respektera dem kan mänskligheten undvika irreparabel skada på vår planet och säkerställa en hållbar framtid för kommande generationer.

Utvecklingen av ramverket för planetära gränser. Licensierad under CC BY-NC-ND 3.0 (Källa: Azote för Stockholm Resilience Centre, Stockholms universitet. Baserat på Richardson et al. 2023, Steffen et al. 2015 och Rockström et al. 2009)

1a Att förstå hållbarhet

Vad är IPCC?

IPCC, eller Intergovernmental Panel on Climate Change, skapades 1988 av Meteorologiska världsorganisationen (WMO) och FN:s miljöprogram (UNEP). Dess huvudsakliga syfte är att ge regeringar över hela världen vetenskaplig information för att hjälpa dem att utforma klimatpolitik. IPCC:s rapporter, som gjorts med hjälp av tusentals experter, används i de internationella klimatförhandlingarna.

IPCC består av regeringar från FN eller WMO, totalt 195 länder. Experter ger frivilligt sin tid för att granska vetenskapliga artiklar och göra detaljerade sammanfattningar av klimatförändringarnas orsaker, effekter, risker och sätt att anpassa sig och minska dess effekter.

För att säkerställa att bedömningarna är rättvisa och fullständiga granskas IPCC:s arbete öppet och transparent av experter och regeringar över hela världen. IPCC identifierar områden där forskarna i stort sett är överens och där det behövs mer forskning. Det är viktigt att veta att IPCC inte gör sin egen forskning utan samlar in befintlig kunskap för att hjälpa till att fatta politiska beslut.

Deras senaste rapport, den 6:e syntesrapporten, kombinerar information från tidigare rapporter. Den talar om den senaste klimatvetenskapen, aktuella faror från klimatförändringar och sätt att stoppa temperaturerna från att stiga mer.

Rapporten innehåller några goda nyheter. Användningen av koldioxidsnål teknik går framåt, länder ger starkare löften om att minska utsläppen och mer pengar läggs på klimatarbete. Men även om alla länder håller sina löften är det inte säkert att det räcker för att stoppa den globala uppvärmningen från att överstiga 1,5 grader, vilket kan orsaka allvarliga problem.

Det görs inte tillräckligt för att hjälpa samhällen att anpassa sig till klimatförändringarna. Om planeten blir mycket varmare kan det orsaka permanenta förändringar i naturen, vilket skulle vara dåligt för människor och djur.

För att ta itu med klimatförändringarna måste alla arbeta tillsammans. Samhällen, särskilt ursprungsbefolkningar och lokalsamhällen, är avgörande för att skydda naturen. Regeringar, särskilt rikare sådana, måste göra kraftfullare planer för att bekämpa klimatförändringarna och investera i naturvänliga lösningar. Företag bör sträva efter att ha nollutsläpp och gå över till förnybar energi. Enskilda personer kan hjälpa till genom att lära sig om klimatförändringar, sprida budskapet, delta i insatser för att göra skillnad och fortsätta att lära sig om frågan.

1a Att förstå hållbarhet

Vad är IPCC?

8 viktiga resultat om IPCC:s sjätte rapport:

- 1. Orsak till klimatförändringar:** Människor orsakar klimatförändringar, vilket är farligt för både människor och natur.
- 2. Observerbara effekter:** Jorden blir varmare, isen smälter och havsnivån stiger.
- 3. Extremt väder:** Vi upplever fler allvarliga och frekventa extrema väderhändelser.
- 4. Miljöförstöring:** Haven blir surare, den biologiska mångfalden minskar och vattnet blir allt knappare.
- 5. Ojämlighetens inverkan:** Klimatförändringarna förvärrar befintliga ojämlikheter.
- 6. Ekonomisk risk:** Den globala ekonomin är i riskzonen på grund av klimatförändringarna.
- 7. Utsläppsminskning:** Vi kan halvera utsläppen till 2030 med förändringar inom alla sektorer.
- 8. Globalt samarbete:** För att hantera klimatförändringen krävs samarbete mellan länderna.

Ta reda på mer om den senaste IPCC-rapporten:

<https://wmo.int/publication-series/european-state-of-climate-2023>

1a Att förstå hållbarhet

Utforska sätt att främja hållbarhet

Att ta itu med de utmaningar som de planetära gränserna innebär kräver samordnade insatser på lokal, nationell och global nivå. Här är några strategier för att se till att vi upprätthåller miljöförhållanden som är gynnsamma för livet:

Minska utsläppen av växthusgaser: Genomföra policyer och initiativ för att minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser, t.ex. genom att övergå till förnybara energikällor, förbättra energieffektiviteten och främja hållbara transporter.

Skydda den biologiska mångfalden: Inrätta och utvidga skyddade områden, återställ skadade livsmiljöer och implementera hållbara markförvaltningsmetoder för att bevara biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Främja hållbar markanvändning: Uppmuntra hållbara jordbruksmetoder, minska avskogningen och främja återbeskogning och besöksinsatser för att bevara naturmark och upprätthålla ekosystemfunktioner.

Hantera näringsämnenas kretslopp: Genomför åtgärder för att minska näringsläckage från jordbruk och avloppsvatten, förbättra markhälsan och främja hållbara metoder för hantering av näringsämnen för att skydda vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden.

Bevara vattenresurserna: Implementera vattenbesparingsåtgärder, investera i vatteninfrastruktur och förvaltningssystem och främja hållbara vattenanvändningsmetoder för att säkerställa tillgång till rent vatten för människor och ekosystem.

1a Att förstå hållbarhet

Utforska sätt att främja hållbarhet

Minska föroreningarna: Genomdriv regler för att minska föroreningar från industri-, jordbruks- och stadskällor, investera i teknik för föroreningskontroll och främja renare produktionsmetoder för att skydda luft-, vatten- och markkvalitet.

Främja hållbar konsumtion och produktion: Uppmuntra hållbara konsumtionsmönster, främja resurseffektivitet och stödja utveckling och införande av grön teknik för att minska miljöpåverkan.

Ta itu med havsförsurning: Minska koldioxidutsläppen för att mildra havsförsurningen, skydda marina livsmiljöer och arter och främja hållbar fiskeriförvaltning för att säkerställa de marina ekosystemens hälsa och motståndskraft.

Förbättra det internationella samarbetet: Främja samarbete mellan regeringar, företag, civilsamhällesorganisationer och internationella institutioner för att ta itu med globala miljöutmaningar, dela kunskap och resurser och implementera effektiva lösningar.

Stärk lokalsamhällen: Engagera och stärka lokalsamhällen i miljörelaterade beslutsprocesser, stödja gräsrotsinitiativ och främja utbildning och medvetandehöjande insatser för att bygga en kultur av miljöförvaltning och hållbarhet.

Genom att implementera dessa strategier och arbeta tillsammans för att ta itu med miljöutmaningar kan vi bidra till att säkerställa att vi upprätthåller miljöförhållanden som är gynnsamma för livet på jorden nu och för framtida generationer.

1a Att förstå hållbarhet

Upptäck hållbarhetens historia.

Att lära sig om hållbarhet är viktigt eftersom det hjälper oss att förstå hur vi ska leva på ett sätt som bevarar planeten för framtida generationer. Genom att förstå begrepp som att bevara resurser, minska avfall och skydda ekosystem kan vi göra välgrundade val i vårt dagliga liv och i bredare strävanden som affärsverksamhet eller beslutsfattande. I slutändan ger förståelse för hållbarhet oss möjlighet att vara ansvarsfulla förvaltare av jorden och säkerställa en bättre värld för oss själva och de som kommer efter oss.

"Att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov."

I juni 1992, vid FN:s miljökonferens i Rio de Janeiro, Brasilien, antog mer än 178 länder Agenda 21, en omfattande handlingsplan för att bygga ett globalt partnerskap för hållbar utveckling för att förbättra människors liv och skydda miljön.

Vid FN:s konferens om hållbar utveckling (Rio+20) i Rio de Janeiro, Brasilien, i juni 2012 antog medlemsstaterna slutdokumentet "Den framtid vi vill ha", där de bland annat beslutade att inleda en process för att utveckla en uppsättning mål för hållbar utveckling som bygger på millennieutvecklingsmålen och att inrätta FN:s politiska högnivåforum för hållbar utveckling. Rio+20-resultatet innehöll också andra åtgärder för att genomföra hållbar utveckling, bland annat mandat för framtida arbetsprogram inom utvecklingsfinansiering, små östater under utveckling med mera.

I dag finns det nästan 140 utvecklingsländer i världen som söker sätt att tillgodose sina utvecklingsbehov, men med det ökande hotet från klimatförändringarna måste konkreta insatser göras för att se till att dagens utveckling inte påverkar framtida generationer negativt.

1a Att förstå hållbarhet

Förståelse för målen för hållbar utveckling (SDG)

Agenda 2030 för hållbar utveckling, som antogs av alla FN:s medlemsstater 2015, ger en gemensam plan för fred och välbefinnande för människor och planeten, nu och i framtiden. Kärnan är de 17 målen för hållbar utveckling, som är en brådskande uppmaning till åtgärder från alla länder – utvecklade länder och utvecklingsländer – i ett globalt partnerskap. De inser att ett slut på fattigdom och andra brister måste gå hand i hand med strategier som förbättrar hälsa och utbildning, minskar ojämlikhet och stimulerar ekonomisk tillväxt – samtidigt som man tar itu med klimatförändringarna och arbetar för att bevara våra hav och skogar.

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=0XTBYMfZyrM>

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Källa: <https://www.un.org/sustainabledevelopment> Innehållet i denna publikation har inte godkänts av FN och återspeglar inte FN:s eller dess tjänstemäns eller medlemsstaters åsikter

1a Att förstå hållbarhet

Parisavtalet om klimatförändringar

Parisavtalet är ett banbrytande internationellt fördrag som syftar till att bekämpa klimatförändringarna. De viktigaste punkterna är följande:

1. Temperaturmål: I avtalet fastställs ett mål om att begränsa den globala uppvärmningen till väl under 2 grader Celsius över förindustriella nivåer, med insatser för att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader Celsius. Detta ambitiösa mål är avgörande för att undvika de allvarligaste effekterna av klimatförändringarna.

2. Utsläppsminskningar: Varje deltagande land förbinder sig att minska sina utsläpp av växthusgaser för att bidra till det övergripande målet att begränsa den globala uppvärmningen. Dessa utsläppsminskningar beskrivs i nationellt fastställda bidrag (NDC), som är unika för varje land baserat på deras individuella omständigheter och kapacitet.

3. Klimatresiliens: Avtalet betonar vikten av att bygga upp motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter, särskilt för sårbara samhällen och ekosystem. Detta inbegriper åtgärder för att anpassa sig till förändringar som stigande havsnivåer, extrema väderförhållanden och förändrade jordbruksmönster.

4. Finansiering och stöd: Utvecklade länder lovar att ge ekonomiskt stöd och tekniköverföring för att hjälpa utvecklingsländer att mildra och anpassa sig till klimatförändringarna. Detta stöd är avgörande för att säkerställa ett rättvist deltagande i de globala insatserna för att ta itu med klimatförändringarna.

1a Att förstå hållbarhet

Parisavtalet om klimatförändringar

5. Transparens och ansvarsskyldighet: Avtalet fastställer en ram för transparent rapportering och granskning av länders framsteg mot sina utsläppsminskningmål. Detta säkerställer ansvarsskyldighet och hjälper till att spåra kollektiva framsteg mot de övergripande målen i avtalet.

Sammantaget utgör Parisavtalet ett betydande globalt åtagande för att ta itu med klimatförändringarna genom kollektiva åtgärder, samarbete och ihållande insatser för att minska utsläppen av växthusgaser och bygga upp klimatreiliens.

Vid COP28 i Dubai 2023 enades länderna för första gången om att gå bort från fossila bränslen i sina energisystem. De sa att denna övergång skulle ske på ett rättvist sätt, men de satte ingen deadline eller tvingade någon att agera. Vissa ville ha ett starkare åtagande om att sluta använda fossila bränslen helt och hållet, men i stället fokuserar avtalet på att öka förnybar energi som vind- och solkraft och förbättra energieffektiviteten. Det uppmuntrar också till utveckling av renare teknik. COP28 är viktigt eftersom det ligger i linje med det mål som sattes upp vid COP21 i Paris om att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grader Celsius, vilket experter säger är avgörande för att undvika de värsta effekterna av klimatförändringarna.

1b

Turism idag

1b Turism idag

Förstå turismens miljöpåverkan

Att resa är fantastiskt, men om vi inte reser eller utvecklar turistmål på ett ansvarsfullt sätt kan det skada de platser vi besöker.

Antalet internationella turistankomster har skjutit i höjden under åren. År 1950 anlände 25 miljoner, vilket ökade till 166 miljoner 1970 och nådde 435 miljoner 1990. Från 1990 till 2018 mer än tredubblades siffrorna och nådde 1,442 miljarder. Enligt prognoserna kommer det att finnas 1,8 miljarder turister som anländer år 2030.

Turismen står för en betydande del av de globala utsläppen av växthusgaser och står för över 5 procent av de totala utsläppen. Transporter står för 90 procent av dessa utsläpp.

Prognoser visar att CO₂-utsläppen från turismen kommer att öka med 25 % år 2030 jämfört med 2016, från 1 597 miljoner ton till 1 998 miljoner ton.

Turism leder ofta till överanvändning av vatten. Till exempel förbrukar en genomsnittlig golfbana i en tropisk region lika mycket vatten som 60 000 bybor på landsbygden och använder 1500 kilo kemiska gödningsmedel, bekämpningsmedel och herbicider per år.

Turismen har betydande negativa effekter på miljön. Den belastar ofta naturresurserna genom överdriven konsumtion, särskilt i områden där resurserna redan är begränsade.

Turismen sätter också enorm press på den lokala markanvändningen, vilket leder till jorderosion, ökade föroreningar, förlust av naturliga livsmiljöer och ökade hot mot utrotningshotade arter. Dessa effekter kan gradvis försämra de miljöresurser som turismen är beroende av.

1b Turism idag

Erkänn negativa effekter av turism på naturliga livsmiljöer, vilda djur och lokalsamhällen

Låt oss titta på några av de största problemen som orsakas av turism så att vi kan förstå hur turismen kan påverka miljön och lokalsamhällena.

Förstöra hem för natur och vilda djur:

Att bygga hotell och vägar kan förstöra naturområden och tvinga bort djur från sina livsmiljöer.

Använder upp resurser:

Turister använder mycket vatten och elektricitet, särskilt i områden där resurserna är begränsade.

Att förlora kulturella traditioner:

Lokala kulturer kan förändras eller försvinna när de anpassar sig för att tillgodose turisternas smak.

Att orsaka konflikter och brott:

Okunnighet om lokala sedvänjor kan leda till spänningar och ibland till och med brottslighet mellan turister och lokalbefolkningen.

Skadade djur:

Aktiviteter som elefantridning eller djurshower innebär ofta misshandel av djur.

Skapa trafikstockningar:

Populära turistattraktioner kan bli mycket trånga, vilket orsakar trafik och föroreningar.

Att göra saker dyra:

Priserna på dagligvaror kan gå upp i turistområdena, vilket gör livet svårare för lokalbefolkningen.

Att göra samhällen beroende av turism:

Om turismen minskar kan samhällen som är beroende av den drabbas ekonomiskt.

Lägger till föroreningar:

Turismen bidrar till föroreningar från plast, buller och avloppsvatten.

Skador på historiska platser:

Oansvarigt beteende, som graffiti, kan skada viktiga landmärken.

1b Turism idag

Erkänn negativa effekter av turism på naturliga livsmiljöer, vilda djur och lokalsamhällen

Att göra samhällen beroende av turism:

Om turismen minskar kan samhällen som är beroende av den drabbas ekonomiskt.

Lägger till föroreningar:

Turismen bidrar till föroreningar från plast, buller och avloppsvatten.

Skador på historiska platser:

Oansvarigt beteende, som graffiti, kan skada viktiga landmärken.

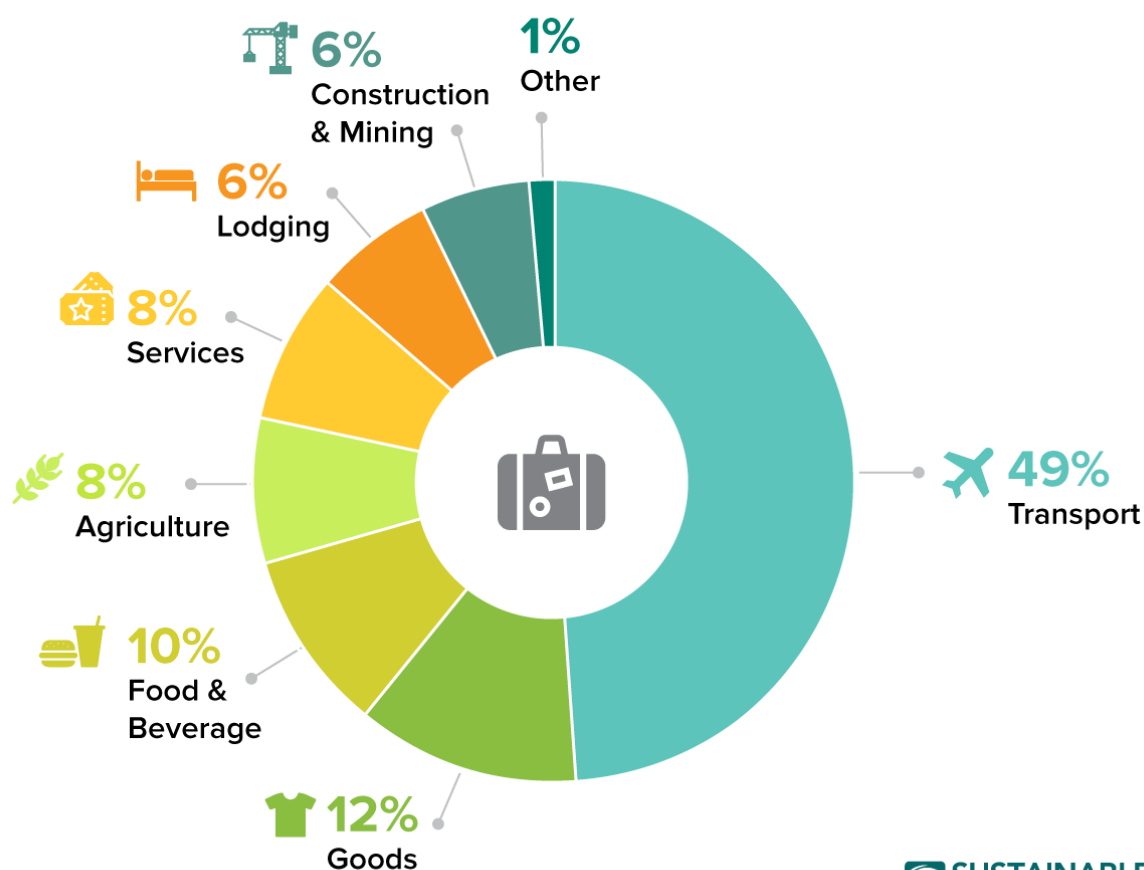

1b Turism idag

Utforska strategier för att minska koldioxidavtrycket från resor

Turismen står för cirka 8 % av de globala koldioxidutsläppen. Från flyg och båtturer till souvenirer och hotell – många aktiviteter bidrar till turismens koldioxidavtryck. Det mesta av detta kommer från besökare från rika länder, med amerikanska resenärer i spetsen. I takt med att fler människor har råd att resa kommer turismens miljöpåverkan att öka.

Carbon Footprint of Global Tourism

Källa: <https://sustainabletravel.org/issues/carbon-footprint-tourism>. Den här grafen visar de olika aktiviteter som bidrar till turismens totala koldioxidavtryck. Datakälla: Nature Climate Change (2018)

1b Turism idag

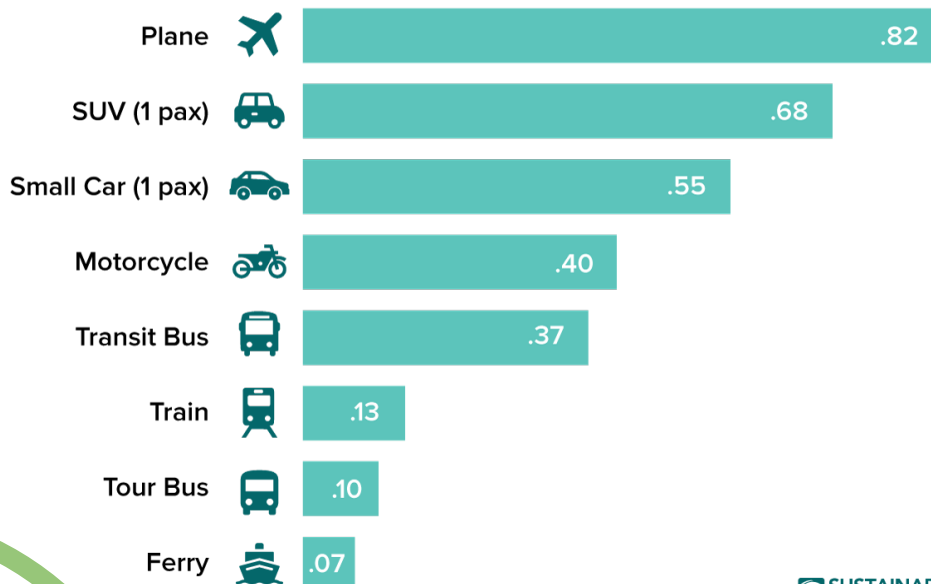
Transport

Att resa från en plats till en annan är grundläggande för turismen. Oavsett om det är med flyg, bil, tåg, båt eller till och med luftballong, gör dessa transportsätt att vi kan besöka destinationer över hela världen. Allt detta resande lämnar dock efter sig ett betydande koldioxidavtryck.

I dag är transporter den främsta källan till utsläpp av växthusgaser inom turismen. I genomsnitt producerar flygplan och bilar mest CO2 per mil som varje passagerare färdas, medan turistbussar, färjor och tåg producerar mindre. Under de senaste åren har antalet människor som reser internationellt skjutit i höjden i takt med att flygbiljetterna har blivit mer överkomliga. Mellan 2005 och 2016 ökade utsläppen från transportrelaterad turism med över 60 procent.

Emissions by Mode of Transport

pounds of CO2e emitted per passenger per mile

Källa: <https://sustainabletravel.org/issues/carbon-footprint-tourism>. Detta är medelvärden baserade på 2020 års brittiska omräkningsfaktorer. Värdena kommer att variera beroende på tillryggalagd sträcka, fordonsmodell, beläggningsgrad, flygklass och olika andra faktorer.

SUSTAINABLE
TRAVEL INTERNATIONAL

1b Turism idag

Turismens inverkan på lokalsamhällena

Turismen kan ha både positiva och negativa effekter på lokalsamhällena och deras kulturarv. På den positiva sidan kan det stimulera ekonomin, skapa arbetstillfällen, främja stolthet i samhället, främja kulturella utbyten och förbättra sociala tjänster. Det kan också hjälpa till att återuppliva lokal konst, hantverk och traditioner, samt återställa traditionell arkitektur. Men det finns också negativa aspekter, som förändringar i sociala normer, skador på kulturarvet och negativa effekter på hälsa, säkerhet och miljö. Dessutom kan turismen skapa missnöje med tillgängliga arbetstillfällen och minska samhällets engagemang i turismplaneringen. För att säkerställa hållbar utveckling och välfärd i värdsamhällena bör beslutsfattarna arbeta för att minimera de negativa effekterna och involvera lokalbefolkningen i beslutsprocesserna.

För att skydda de platser vi älskar att besöka är det viktigt att utveckla turistnäringen på ett ansvarsfullt sätt. Varje val vi gör, från var vi bor till hur vi tar oss runt, kan bidra till att bevara miljön och stödja lokala samhällen.

1b Turism idag

Möjligheter för turistsektorn att vara ledande inom hållbarhet

Turismen har potential att vara ledande inom hållbarhet genom att anamma innovativa tillvägagångssätt och metoder som främjar miljövård, socialt ansvar och ekonomiskt välstånd. Här är några positiva möjligheter för turismen att vara ledande inom hållbarhet:

Främja hållbara metoder: Turismen kan föregå med gott exempel genom att anta och främja hållbara metoder i hela branschen, t.ex. genom att minska koldioxidutsläppen, minimera avfallet, spara vatten och energi och stödja lokala inköp och rättvis handel.

Stärka lokalsamhällena: Initiativ för hållbar turism kan stärka lokalsamhällen genom att involvera dem i beslutsprocesser, ge ekonomiska möjligheter och bevara kulturarvet. Samhällsbaserade turismprojekt, värdfamiljer och kulturella upplevelser kan direkt gynna lokalbefolkningen och främja ömsesidig respekt och förståelse.

Bevara naturresurser: Turismen kan spela en viktig roll för att bevara naturresurser och biologisk mångfald genom att stödja skyddade områden, projekt för bevarande av vilda djur och insatser för att återställa livsmiljöer. Ansvarsfull naturturism, ekotur och naturbaserade upplevelser kan öka medvetenheten och generera finansiering för bevarandeinitiativ.

Stödja ansvarsfull konsumtion: Turism kan främja ansvarsfulla konsumtions- och produktionsmönster genom att uppmuntra resenärer att välja miljövänligt boende, transportalternativ och aktiviteter som minimerar miljöpåverkan.

1b Turism idag

Möjligheter för turistsektorn att vara ledande inom hållbarhet

Certifieringar och märkningar för hållbar turism kan hjälpa konsumenterna att göra välgrundade val och stödja företag som är engagerade i hållbarhet.

Främja kulturellt utbyte: Turism ger möjligheter till kulturellt utbyte, dialog och förståelse mellan människor med olika bakgrund. Genom att främja autentiska kulturella upplevelser, respektera lokala seder och traditioner och underlätta meningsfulla interaktioner kan turismen främja ömsesidig respekt, uppskattning och globalt medborgarskap.

Investera i hållbar infrastruktur: Investeringar i turistinfrastruktur kan prioritera hållbarhet genom att införliva gröna byggmetoder, förnybar energiteknik, vatten- och avfallshanteringssystem och transportlösningar med låg påverkan. Hållbar turismutveckling kan öka motståndskraften, minska miljöavtrycken och bidra till lokala ekonomier.

Förespråka policyförändring: Turistnäringen kan förespråka policyförändringar och regelverk som stöder hållbarhet, såsom miljöskyddslagar, markanvändningsplanering, strategier för hållbar turism och incitament för miljövänliga metoder. Samarbete mellan regeringar, företag och civilsamhället kan driva positiv förändring och främja hållbar utveckling.

Främja utbildning och medvetenhet: Turism kan öka medvetenheten om miljömässiga och sociala frågor, främja hållbara livsstilar och inspirera till åtgärder för positiv förändring. Utbildningsprogram, tolkcenter, guidade turer och samhällsengagemang kan informera och ge resenärer möjlighet att bli ansvarsfulla förvaltare av planeten.

Främja utbildning och medvetenhet: Turism kan öka medvetenheten om miljömässiga och sociala frågor, främja hållbara livsstilar och inspirera till åtgärder för positiv förändring. Utbildningsprogram, tolkcenter, guidade turer och samhällsengagemang kan informera och ge resenärer möjlighet att bli ansvarsfulla förvaltare av planeten.

Genom att ta vara på dessa möjligheter och samarbeta för hållbar turism kan branschen föregå med gott exempel och bidra till en mer hållbar och motståndskraftig framtid för alla.

1b Turism idag

Turistnäringens och resenärernas roll när det gäller att främja ansvarsfulla resemetoder

Turistnäringen:

- ❖ **Implementera hållbara metoder:** Turistnäringen måste prioritera hållbar utveckling och minimera sin miljömässiga och sociala påverkan.
- ❖ **Främja ansvarsfull turism:** Uppmuntra turister att delta i aktiviteter som respekterar lokala kulturer, bevarar naturliga livsmiljöer och stöder lokalsamhällen.
- ❖ **Investera i infrastruktur:** Utveckla hållbar infrastruktur som minimerar miljöskador och ökar välbefinnandet i värdsamhällena.
- ❖ **Utbilda turister:** Tillhandahåll information och resurser för att hjälpa turister att göra ansvarsfulla val och förstå vikten av hållbar turism.

Resenärer:

- ❖ **Välj ansvarsfulla resealternativ:** Välj boenden, researrangörer och aktiviteter som prioriterar hållbarhet och minimerar negativ påverkan på miljön och lokala samhällen.
- ❖ **Respektera lokala kulturer:** Lär dig om och respektera seder, traditioner och värderingar på de besökta platserna och bete dig på ett kulturellt känsligt sätt.
- ❖ **Minimera miljöpåverkan:** Minska avfallet, spara resurser och minimera energiförbrukningen när du reser.
- ❖ **Stödja lokala ekonomier:** Gynna lokala företag, hantverkare och matförsäljare för att bidra positivt till den ekonomiska utvecklingen i värdsamhällena.
- ❖ **Förespråka förändring:** Stå upp för ansvarsfulla turismmetoder och stöd initiativ som främjar hållbarhet inom turistnäringen.

1c

Hållbar turism

1c Hållbar turism

Förstå principerna för hållbar turism och dess 3 P:N

Riktlinjer och förvaltningsmetoder för hållbar turismutveckling är tillämpliga på alla former av turism på alla typer av destinationer, inklusive massturism och de olika nischade turismsegmenten. Hållbarhetsprinciper avser de miljömässiga, ekonomiska och sociokulturella aspekterna av turismutvecklingen, och en lämplig balans måste upprättas mellan dessa tre dimensioner för att garantera dess långsiktiga hållbarhet.

Hållbar turism bör därför göra följande:

1. Optimalt utnyttja de miljöresurser som utgör en nyckelfaktor i utvecklingen av turismen, genom att upprätthålla viktiga ekologiska processer och bidra till att bevara naturarvet och den biologiska mångfalden.
2. Respektera värdsamhällenas sociokulturella autenticitet, bevara deras bebyggda och levande kulturarv och traditionella värden och bidra till interkulturell förståelse och tolerans.
3. Säkerställa bärkraftiga, långsiktiga ekonomiska åtgärder som ger socioekonomiska fördelar för alla berörda parter och som är rättvist fördelade, inbegripet stabila sysselsättnings- och inkomstmöjligheter och sociala tjänster till värdsamhällena, och bidrar till fattigdomsminskning.

1c Hållbar turism

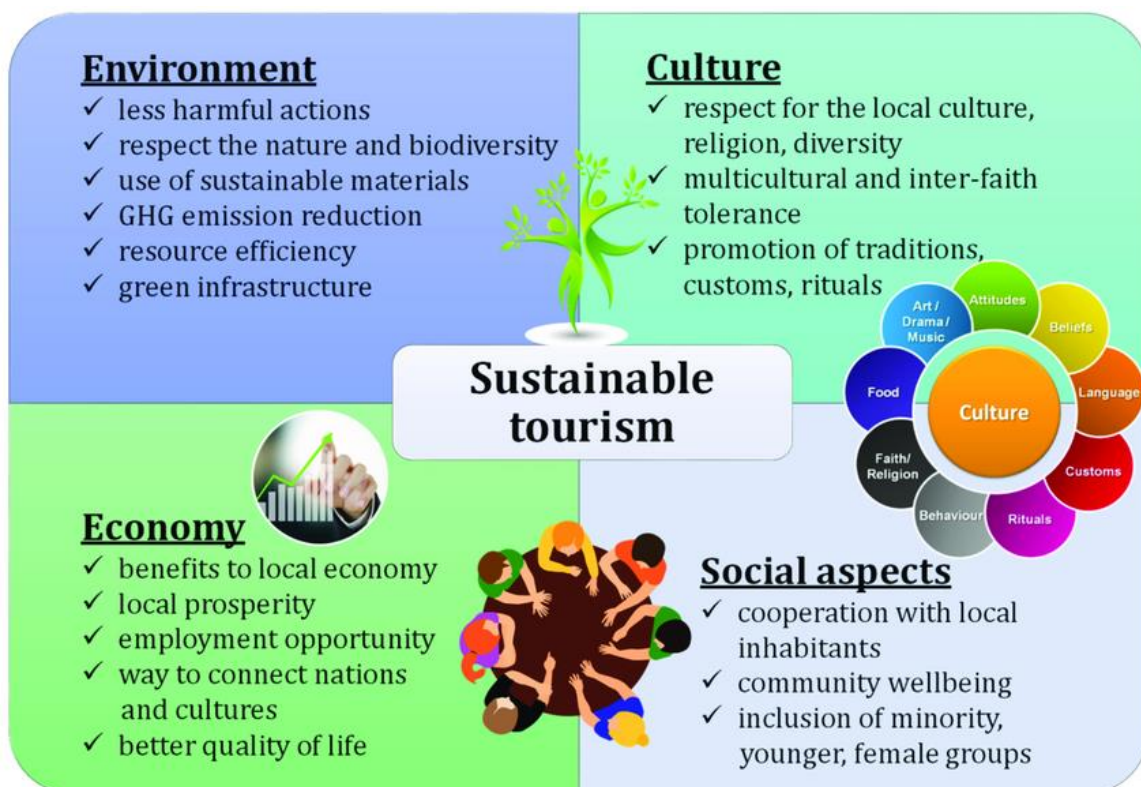
Förstå principerna för hållbar turism och dess 3 P:N

Hållbar turismutveckling kräver ett informerat deltagande av alla berörda parter, liksom ett starkt politiskt ledarskap för att säkerställa ett brett deltagande och konsensusbyggande. Att uppnå hållbar turism är en kontinuerlig process som kräver ständig övervakning av effekterna och införande av nödvändiga förebyggande och/eller korrigerande åtgärder när så är nödvändigt.

Hållbar turism bör också upprätthålla en hög nivå av tillfredsställelse hos turisterna och säkerställa en meningsfull upplevelse för turisterna, öka deras medvetenhet om hållbarhetsfrågor och främja hållbara turismmetoder bland dem.

Länk till en guide om hållbar turism:

<https://resources.unsd.org/guide-to-sustainable-tourism>

Källa: De viktigaste egenskaperna och prestationerna för hållbar turism i Kosovo. Licensierad under CC BY 4.0. Alberta Tahiri, University Haxhi Zeka, Idriz Kovaçi, University of Applied Sciences i Ferizaj, Anka Trajkovska Petkoska, University "St. Kliment Ohridski" – Bitola.

1c Hållbar turism

Förstå principerna för hållbar turism och dess 3 P:N

De tre P:na för hållbar turism är:

1. **People:** Detta avser att se till att turismen gynnar lokalsamhällena genom att ge ekonomiska möjligheter, bevara kulturarvet och främja socialt välbefinnande. Hållbar turism syftar till att involvera och stärka lokalbefolkningen i beslutsprocesser och prioritera deras behov och intressen.
2. **Planet:** Detta betonar vikten av att minimera miljöpåverkan från turistaktiviteter. Hållbar turism syftar till att skydda och bevara naturresurser, minska koldioxidutsläpp och avfallsgenerering samt främja bevarande av den biologiska mångfalden. Det handlar om metoder som miljövänligt boende, ansvarsfull djurskådning och hållbara transportalternativ.
3. **Profit:** Samtidigt som hållbar turism främjar ekonomiska fördelar för lokalsamhällena, strävar den också efter att säkerställa lönsamhet för turistföretag. Det handlar om att anta affärsmetoder som är ekonomiskt hållbara på lång sikt, som ger rättvisa löner och sysselsättningsmöjligheter och som bidrar till lokal ekonomisk utveckling utan att kompromissa med miljömässig och social hållbarhet.

Ytterligare information :

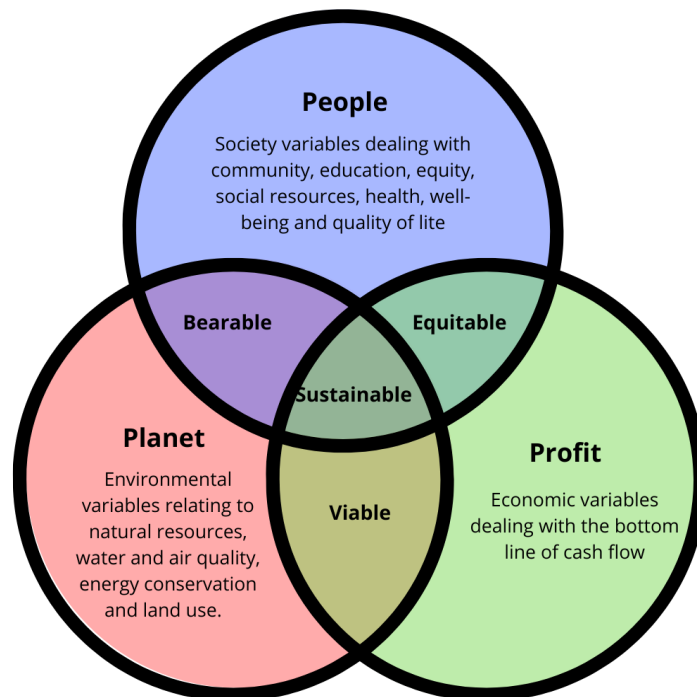
Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=OXTBYMfZyrM>

<https://www.unwto.org/sustainable-development>

<https://www.unwto.org/ethics-culture-and-social-responsibility>

1c Hållbar turism

Förstå principerna för hållbar turism och dess 3 P:N

Olika typer av hållbar turism:

- ❖ **Ansvarsfull turism:** Om hållbar turism är ett begrepp kan ansvarsfull turism betraktas som den praxis som följer av det. Det handlar om resenärens ansvarsfulla förhållningssätt till sitt sätt att uppleva resandet.
- ❖ **Ekoturism (eller grön turism):** En typ av turism som fokuserar på utforskning och bevarande av naturen.
- ❖ **Samhällsbaserad turism:** Turismprojektet drivs av de människor som bor i området. På så sätt återgår fördelarna med turistverksamheten direkt till dem.
- ❖ **Solidaritetsturism (eller rättvis turism):** Dess huvudsyfte är att stödja lokalsamhällen genom ekonomiskt deltagande från resenärer.
- ❖ **Långsam turism:** Detta innebär att man tar sig tid att utforska destinationer i sin egen takt, fördjupar sig i de omgivande landskapen och kopplar bort sig helt.

1d

**Vad är
ekoturism?**

1d Vad är ekoturism

Förstå definitionen av ekoturism och dess kärnprinciper

Definitionen: "Ansvarsfullt resande till naturområden som bevarar miljön, upprätthåller lokalbefolkningens välbefinnande och involverar tolkning och utbildning" (TIES, 2015).

Principer för ekoturism:

Ekoturism handlar om att förena bevarande, samhällen och hållbart resande. Detta innebär att de som genomför, deltar i och marknadsför ekoturismaktiviteter bör anta följande ekoturismprinciper:

- ❖ Minimera fysisk, social, beteendemässig och psykologisk påverkan.
- ❖ Bygga upp miljömässig och kulturell medvetenhet och respekt.
- ❖ Ge positiva upplevelser för både besökare och värdar.
- ❖ Ge direkta ekonomiska fördelar för bevarandet.
- ❖ Generera ekonomiska fördelar för både lokalbefolkningen och det privata näringslivet.
- ❖ Leverera minnesvärda tolkningsupplevelser till besökare som hjälper till att öka känsligheten för värdländernas politiska, miljömässiga och sociala klimat.
- ❖ Designa, konstruera och driva anläggningar med låg påverkan.
- ❖ Erkänn rättigheterna och den andliga övertygelsen hos ursprungsbefolkningen i ditt samhälle och arbeta i partnerskap med dem för att skapa egenmakt.

1d Vad är ekoturism

Utforska olika ekoturismaktiviteter och deras roller

Ekoturism innebär vanligtvis resor till destinationer där flora, fauna och kulturarv är de främsta attraktionerna. Ekoturism är avsedd att ge turister en inblick i människans inverkan på miljön och att främja en större uppskattning av våra naturliga livsmiljöer. Ekoturism syftar till minimal miljöpåverkan på de besökta områdena. Förutom att främja respekten för den naturliga miljön strävar ekoturism efter att skapa socioekonomiska fördelar för områdets samhällen.

Ansvarsfulla ekoturismaktiviteter kan vara roliga, lärorika och tillfredsställande. Här är några exempel på ekoturism:

- ❖ Resa till naturdestinationer (tänk flora, fauna och naturresurser)
- ❖ Lär dig mer om det lokala kulturarvet
- ❖ Hållbara vildmarksäventyr
- ❖ Att titta på eller volontärarbeta med vilda djur
- ❖ Resor som ägnas åt aktiviteter som främjar planetens välbefinnande, som strandstädning
- ❖ Värdfamiljer som innebär att samexistera med en lokal familj, integrera med deras livsstil och hjälpa till att ta hand om deras egendom/djur/etc.

Med så många ekoturismalternativ kan det vara svårt att välja. Lyckligtvis kommer många typer av ekoturism att gynna planeten och människorna runt omkring dig.

1d Vad är ekoturism

Utforska olika ekoturismaktiviteter och deras roller

Källa: <https://www.odigootravel.com/travel-blog/cancun/ecotourism>

1d Vad är ekoturism

Utforska olika ekoturismaktiviteter och deras roller

Här är en lista över aktiviteter som vanligtvis förknippas med ekoturism:

1. Djurskådning: Att observera djur i deras naturliga livsmiljöer, antingen till fots, med båt eller från observationspunkter.
2. Fågelskådning: Identifiera och observera fåglar i deras naturliga miljöer, ofta med vägledning av kunniga fågelskådningsexperter.
3. Naturvandringar: Utforska stigar och stigar genom naturlandskap, skogar eller berg, vanligtvis ledda av erfarna guider.
4. Tolkningsturer: Guidade turer som ger insikter i ekologin, geologin och kulturhistorien i ett visst område.
5. Kajakpaddling och kanotpaddling: Paddling genom floder, sjöar eller kustområden för att utforska naturliga livsmiljöer och observera vilda djur.
6. Snorkling och dykning: Utforska undervattensekosystem, korallrev och marint liv samtidigt som du övar ansvarsfulla dyktekniker.
7. Valskådning: Båtturer utformade för att observera valar i deras naturliga livsmiljöer, ofta ledda av marinbiologer eller naturforskare.
8. Besök av ursprungsbefolkningar: Engagera sig med ursprungsbefolkningar för att lära sig om deras kulturer, traditioner och hållbara livsstilar.

1d Vad är ekoturism

Utforska olika ekoturismaktiviteter och deras roller

9. Kulturella fördjupningsupplevelser: Delta i lokala seder, ritualer och traditionella aktiviteter för att få insikt i inhemska kulturer och livsstilar.

10. Gårdsvistelser och agroturism: Stanna på arbetande gårdar eller jordbruksfastigheter för att lära dig om hållbara jordbruksmetoder och livet på landsbygden.

11. Tree Canopy Tours: Utforska skogarnas krontak genom ziplines, baldakinpromenader eller linbanor för att observera vilda djur och uppskatta skogsekosystemet från ovan.

12. Volontärarbete och bevarandeprojekt: Deltagande i miljöbevarande insatser, såsom trädplantering, restaurering av livsmiljöer eller övervakning av vilda djur, som en del av ekoturismresor.

13. Hållbar camping och glamping: Camping på miljövänliga campingplatser eller lyxtält som minimerar miljöpåverkan samtidigt som de ger bekvämt boende i naturliga miljöer.

14. Ekostugor: Bo i stugor eller boenden som prioriterar hållbarhet, miljövård och kulturellt bevarande.

15. Pedagogiska workshops och Eco-Talks: Delta i föreläsningar, workshops och diskussioner ledda av experter om ämnen som biologisk mångfald, bevarande och hållbara levnadsmetoder.

1d Vad är ekoturism

Utforska olika ekoturismaktiviteter och deras roller

16. Naturfotograferingsturer: Gå med i guidade turer med fokus på att fånga skönheten i naturlandskap, vilda djur och flora genom fotografering.

17. Ansvarsfulla matupplevelser: Provsma lokal mat tillagad av hållbara, lokala råvaror och lära dig om traditionella matmetoder.

18. Äventyrsaktiviteter med låg påverkan: Att delta i aktiviteter som bergsklättring, mountainbike eller ridning som minimerar miljöpåverkan och respekterar naturliga ekosystem.

Dessa aktiviteter syftar till att främja miljömedvetenhet, stödja lokalsamhällen och främja en djupare koppling till naturen samtidigt som man utövar ansvarsfulla och hållbara turismbeteenden.

1d Vad är ekoturism

Utforska betydelsen av ekoturism

Ekoturism är viktigt av flera anledningar, både miljömässigt, socialt och ekonomiskt:

1. Miljöskydd: Ekoturism uppmuntrar bevarandet av naturliga ekosystem genom att visa upp deras skönhet och ekologiska betydelse. Genom att öka medvetenheten bland besökare om värdet av biologisk mångfald och främja hållbara turismmetoder bidrar det till att skydda naturliga livsmiljöer, utrotningshotade arter och ömtåliga ekosystem.

2. Medvetenhet och utbildning: Ekoturism ger besökarna möjlighet att lära sig om natur, bevarande och lokala kulturer. Genom att främja miljöutbildning och medvetenhet om ekologiska frågor främjar det en bättre förståelse och uppskattning av miljön, vilket kan leda till mer naturvänliga beteenden.

3. Lokal ekonomisk utveckling: Ekoturism kan vara en betydande inkomstkälla för lokalsamhällen, vilket ger arbetstillfällen inom turism, gästfrihet, catering, transport och relaterade tjänster. Genom att engagera lokalbefolkningen i planeringen och förvaltningen av turistverksamheten kan den stimulera den ekonomiska utvecklingen samtidigt som de traditionella levnadssätten bevaras och de lokala kulturerna stärks.

4. Främjande av hållbarhet: Ekoturism uppmuntrar miljövänliga turismmetoder, såsom avfallshantering, vattenbesparing, användning av förnybar energi och minskning av koldioxidutsläpp. Genom att främja hållbar turism bidrar den till att mildra turismens negativa effekter på miljön och bevarar naturresurser för framtida generationer.

5. Skydd av kulturer och traditioner: Ekoturism kan spela en viktig roll för att bevara inhemska kulturer, traditioner och lokal kunskap. Genom att främja interaktion mellan besökare och lokalsamhällen bidrar det till att tillvarata och överföra kulturella traditioner samtidigt som ursprungsbefolkningarnas rättigheter och värdighet respekteras.

Ekoturism är viktigt för att främja miljövård, miljöutbildning, lokal ekonomisk utveckling och kulturellt bevarande, samtidigt som det erbjuder besökare berikande och ansvarsfulla upplevelser.

1d Vad är ekoturism

Utveckla en uppskattning för de olika teman och möjligheter som ekoturism erbjuder.

Ekoturism omfattar en mängd olika teman som visar upp natur, bevarande, lokal kultur och hållbar utveckling. Här är några av ekoturismens huvudteman:

1. Biologisk mångfald och bevarande: Observation av vilda djur och växter, utforskning av unika ekosystem och deltagande i bevarandeprojekt är viktiga aspekter av ekoturism med fokus på biologisk mångfald och bevarande av arter.

2. Ekoturism vid havet och kusten: Kustdestinationer och marina ekosystem erbjuder möjligheter till aktiviteter som snorkling, dykning, valskådning, besök på korallrev och skydd av marina skyddade områden.

3. Bergsturism: Att utforska bergslandskap, bergsvandring, klättring, vandring och vintersporter i alpina miljöer är populära teman inom bergsekoturism.

4. Skogsekoturism: Tropiska skogar, tempererade skogar och skogsområden erbjuder möjligheter för observation av vilda djur och växter, vandring, kanotturer och vistelser i ekostugor.

5. Ökenturism: Öknar och torra områden erbjuder unika upplevelser som ökensafari, stjärnskådning, upptäckt av vilda djur som är anpassade till öknen och besök på historiska kulturella platser.

6. Ekoturism på landsbygden och i samhället: Värdfamiljer, vistelser i traditionella byar, möten med lokala hantverkare och deltagande i samhällsutvecklingsprojekt är aspekter av ekoturism som fokuserar på lokala samhällen.

1d Vad är ekoturism

Utveckla en uppskattning för de olika teman och möjligheter som ekoturism erbjuder.

7. Äventyrsturism och aktiv ekoturism: Aktiviteter som forsränning, kajakpaddling, mountainbike, klättring, skärmflygning och vandringsafari erbjuder äventyrsupplevelser samtidigt som de lyfter fram de naturliga aspekterna av destinationerna.

8. Pedagogisk ekoturism: Naturutbildningsprogram, guideade turer av naturforskare, bevarandeverkstäder och interaktiva inlärningsupplevelser är nyckelkomponenter i pedagogisk ekoturism.

9. Etisk och ansvarsfull turism: Ekoturism betonar ansvarsfulla turismmetoder, såsom miljörespekt, kulturell medvetenhet, stöd till lokala samhällen och minskning av koldioxidavtrycket.

10. Hållbarhetsfokuserad ekoturism: Att främja hållbara turismmetoder, ansvarsfull förvaltning av naturresurser, användning av förnybar energi och avfallsminimering är aspekter av hållbarhetsfokuserad ekoturism.

Dessa teman lyfter fram mångfalden av upplevelser och möjligheter som ekoturismen erbjuder, och visar upp naturens och de lokala kulturernas rikedom samtidigt som de främjar bevarande och hållbar utveckling.

Partner

Av GRASSROOTS-projektet

COMPANION
KOOPERATIV UTVECKLING

momentum
[educate + innovate]

m
materahub

VV8
CENTRE

DéfiMed

www.ecohealthforyouth.com